

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2009/10:31

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:31

Tisdagen den 30 mars

1 § Möte i Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Återrapportering från möte i Europeiska rådet den 25–26 mars 2010

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDE:

Jag hälsar alla välkomna till dagens sammanträde med EU-nämnden, särskilt statsministern med medarbetare. Vi ska få en återrapportering av statsministern från Europeiska rådets möte den 25–26 mars.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Europeiska rådet träffades i Bryssel den 25–26 mars. I fokus för mötet var överläggningar om EU 2020, EU:s nya tillväxtstrategi, och läget i FN:s klimatförhandlingar efter Köpenhamnmötet. Den första diskussionen om förberedelserna inför nästa G20-möte som ska hållas i Toronto i juni ägde också rum.

Toppmötets första dag kom dock att överskuggas av den ekonomiska situationen i Grekland och eurogruppens diskussioner om olika former av stöd för euroländer i behov av ekonomisk hjälp. Under mötets middag diskuterades eurogruppens förslag till svar på den grekiska situationen i hela EU-kretsen, och ordföranden i reflektionsgruppen om Europas framtid, Felipe González, lade fram sin syn på den ekonomiska styrningen i unionen.

Fru ordförande! Den problematiska ekonomiska situationen i Grekland blev föremål för omfattande förhandlingar inom eurogruppen. Det fanns olika uppfattningar om omfattningen av och källor för ett eventuellt ekonomiskt stöd. Den överenskommelse som eurogruppen slutligen nådde innebär att en generell mekanism inrättas för euroländer med finansieringssvårigheter. Den ska användas som en sista utväg när alla andra finansieringsmöjligheter är uttömda.

Denna så kallade generella mekanism ska innehålla en substantiell del IMF-lån och en huvuddel europeisk finansiering. Avsikten är att alla euroländer ska bidra till denna mekanism i enlighet med ECB:s kapitalnyckel. Mekanismen utlöses efter rapporter från ECB och kommissionen samt beslutas med enhällighet av eurogruppen.

Samtidigt noterade eurogruppen i sitt uttalande att Grekland ännu inte bett om någon finansiell hjälp och att mekanismen därför inte aktiverats.

Samtliga EU-länder enades om att inrätta en expertgrupp som ska arbeta fram förslag till åtgärder för bättre krislösning och budgetdisciplin inklusive åtgärder för att stärka det rättsliga ramverket.

Jag tycker att det är mycket bra att eurogruppen på detta sätt uttalat sin beredskap att bistå Grekland ifall det skulle bli nödvändigt. Jag ser mycket positivt på att IMF ska delta i en sådan räddningsaktion. IMF har den expertis som behövs och är en långsiktig partner som kan stödja ett land i behov av omfattande och svåra reformer.

Fru ordförande! Vid toppmötet enades vi om viktiga beståndsdelar i EU:s nästa tillväxtstrategi EU 2020. Vi enades om fem överordnade målsättningar som rör sysselsättningsgrad, forskning och utveckling, klimat, utbildningsnivå samt social integration. Målen om forskning och utveckling, utbildning och social integration kommer ytterligare att bearbetas och kvantifieras inför Europeiska rådets möte i juni.

För svenskt vidkommande förde jag fram synpunkter och fick tillstånd ändringar vad gäller två av målen. I sysselsättningsmålet lyfts nu kvinnornas förvärvsverksamhet fram, vilket är en viktig framgång. Kvinnors sysselsättning likställs i och med detta med männens i stället för att försvinna och omnämnas i termer av en ökad sysselsättning i stort.

Vidare argumenterade jag för att utanförskapet och social integration skulle bli det överordnade målet i den femte målsättningen, vilket även det blev fallet.

Det är naturligtvis svårt att begränsa sig till att nämna endast ett fåtal målsättningar som ska leda hela EU:s utveckling mot hållbar tillväxt och full sysselsättning. Den överenskommelse vi nu nått kan behöva justeras och utvecklas allteftersom vi får erfarenheter om hur dessa mål fungerar. Samtidigt tycker jag att det är bra att EU på ett tydligt och avgränsat sätt kan peka ut områden som är särskilt viktiga för att EU ska kunna hävda sig på den globala marknaden, hantera klimatutmaningarna och skapa en plats för alla på arbetsmarknaden. Det möjliggör inte minst en bättre styrning och uppföljning av de reformer som är angelägna på många håll i Europa.

Jag är nöjd med att vi satte en svensk prägel på de övergripande målen genom att lyfta fram både utanförskapet och kvinnors förvärvsverksamhet. Båda dessa frågor har stor betydelse för utvecklingen av den europeiska arbetsmarknaden framöver.

Eurostat konstaterar i en av sina rapporter att en av tre arbetslösa inom EU har varit arbetslös längre än ett år. Detta är allvarligt och riskerar att öka både det ekonomiska och det sociala utanförskapet. Ju längre en människa står utan arbete, desto svårare är det att komma tillbaka till arbetsmarknaden.

Vad gäller kvinnors förvärvsverksamhet finns det studier som visar att ett ökat deltagande på arbetsmarknaden skulle kunna öka EU:s bnp med så mycket som 15–20 procent. Om vi lyckas göra framsteg på europeisk nivå vad gäller både utanförskapet och kvinnors möjlighet till deltagande i arbetslivet är jag övertygad om att vi inte bara kommer att se positiva ekonomiska effekter. Vi kommer också att få ett mer stabilt, inkluderande och integrerat samhälle.

Medlemsländerna kommer nu att fram till juni utarbeta nationella mål i dialog med kommissionen. Medlemsstaterna kommer också att utarbeta nationella reformprogram där det i detalj fastställs vad som kommer att

göras för att genomföra den nya strategin, detta med särskild tonvikt vid de nationella målen och åtgärder för att undanröja flaskhalsar.

Kommissionen kommer att vidareutveckla de åtgärder som ska vidtas på EU-nivå, särskilt genom de så kallade flaggskeppsinitiativen. Strategin EU 2020 kommer att antas i sin helhet vid Europeiska rådet i juni.

Fru ordförande! Europeiska rådet diskuterade även läget i klimatförhandlingarna. Vi enades om vikten av att nå en ny dynamik i den internationella förhandlingsprocessen. Detta kan uppnås genom en stegvis ansats på grundval av Köpenhamnsöverenskommelsen. En färdplan bör fastställas i Bonn och konkreta beslut fattas vid COP 16 i Mexiko för att förankra Köpenhamnsöverenskommelsen i FN:s förhandlingsprocess.

För att förverkliga de finansiella *fast start*-bidragen som vi enades om under svenskt ordförandeskap bestämde vi att EU och dess medlemsstater ska lägga fram en preliminär lägesrapport om sina åtaganden vid FN-mötet i maj juni. Vi avser att lägga fram samordnade rapporter om genomförande i samband med mötet i Mexiko i slutet av året och därefter årligen.

Ordföranden i Europeiska rådet, Herman Van Rompuy, klargjorde sin avsikt att sammankalla ett extra europeiskt råd i september för att diskutera hur EU kan förbättra samarbetet med sina strategiska partner om frågor av global betydelse.

Jag är nu beredd att svara på nämndens frågor.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Som representant för det största partiet, Socialdemokraterna, inleder jag med en fråga. Inför förra mötet frågade jag statsministern om nyordningen efter att Lissabonfördraget har trätt i kraft och dess eventuella betydelse. Numera är det en vald ordförande som håller i klubban, Herman Van Rompuy. På vilket sätt märktes det, och var det en positiv förändring?

Jag förstår av det vi har fått reda på att det mesta förstås handlade om Greklands dåliga ekonomi. Nu har man kommit överens om en plan. Men hur ska EU-länderna i övrigt komma ur krisen? Det har talats om exitstrategier sedan lågkonjunkturen startade, men arbetslösheten, framför allt ungdomsarbetslösheten, fortsätter att öka. Hur togs de frågorna upp mer specifikt? Gjorde statsministern något inlägg? Vad vill man från regeringens sida göra på EU-nivå för att bekämpa arbetslösheten som verkligen skulle kunna ge effekt och inte bara vara vackra ord?

Slutligen: Vi har fått en rapport om att den enda höga svenska tjänsteman som arbetat i kommissionen nu fått sparken. Det var mycket överraskande med tanke på att tidigare EU-ministern på EU-nämnden den 4 december försäkrade att han självklart skulle få fortsätta som generaldirektör men inom annat fögderi. Är det inte väldigt olyckligt att Sverige inte har en svensk på plats även på den nivån? Vad tänker statsministern göra åt saken?

Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Den stora förändringen, fru ordförande, är att vi nu sitter i ett format där det bara är stats- och regeringschefer tillsammans med den valda ordföranden, höga representanten och kommissionspresidenten från att tidigare ha haft ett större format där huvudsakligen utrikesministrarna

varit närvarande. Det blir en något tajtare sittning och därmed, tycker jag, mer öppet för friare diskussioner.

Syftet med en vald president på två och ett halvt år är att skapa en större kontinuitet över de gränser som utgörs av det roterande ordförandeskapet. Vid en sådan gräns är vi ännu inte. På det sättet är Herman Van Rompuy lika ny som premiärminister Zapatero, som leder det roterande ordförandeskapet. Möjligen är det lite svårt att dra några slutsatser. Det gjorde sig påmint, något som jag känner igen från en del andra sammanhang, att det blir en diskussion om närvaro i olika internationella forum. Hur ska man till exempel hantera EU-närvaron i G20? Herman Van Rompuy blir ofta ställd mot kommissionspresidenten. Den typen av diskussioner finns. Det är vad vi kan säga så här långt.

När det gäller det omfattande problemet med offentliga finanser runt om i Europa är drygt 20 medlemsländer nu föremål för inrapportering i enlighet med EU:s stabilitets- och tillväxtpakt därför att man har överskridit de gränser som finns för tillåtet budgetunderskott. Det hanteras huvudsakligen av Ekofin, alltså finansministrarnas råd, där det pågår diskussioner om man ska ha koordinerade exitstrategier. Det berör inte Sverige och en mindre grupp av andra länder eftersom vi inte har så stora underskott.

När det gäller själva jobbkreerandet kopplat till ökad sysselsättningsgrad är det vår bestämda uppfattning, vilket jag framförde, att inre marknadens funktionssätt är avgörande och att man inte ska hemfalla åt protektionism. Det tror jag inte är ett sätt att rädda jobb utan snarare förhindra jobb som kan uppstå till följd av förstärkt handel. Det är en rätt given utgångspunkt för ett land som Sverige som har halva sin bnp i export. Vi är mycket rädda om det som grundar bra och öppen frihandel, framför allt i en miljö politiskt i Europa och i världen där detta väldigt ofta ifrågasätts, om inte alltid på möten så oftast i praktisk handling med tanke på hur det ser ut när det gäller det gränsöverskridande.

Där har EU naturligtvis en roll, men EU har också visat sig att ha en roll när det gäller att koordinera finanspolitiska stimulanser och hantera finansiella regleringar. Genom en del annan regelstyrning påverkar man förutsättningarna för jobb och naturligtvis också den framtida diskussion vi ska ha med inriktning på EU:s budget. Det var dock inte den diskussionen vi hade nu; det här handlar mer om målformuleringar. Men på den specifika frågan från vice ordföranden kan jag svara att jag hade detta med handel med i ett inlägg, delvis med inriktning på kommande budgetdiskussioner.

Vidare ställdes en fråga om en enskild individ. Det blir ett personärende, och då vill jag vara lite försiktig. Min erfarenhet av alla personärenden är att man aldrig vet så mycket att man har en fullständig bild av vad som hänt. Jag har inte varit involverad på ett sätt som gör att jag kan ha en fullständig bild.

Det är riktigt att det pågår en förändring och omflyttning av höga positioner inom EU. Den är ännu inte färdig. Vi hoppas naturligtvis att svenskar ska kunna komma i fråga. Jag tror att häromdagen utsågs en svensk till biträdande generalsekreterare, en position som vi inte haft tidigare, också en ledande befattningshavare i EU. Så nog finns det svenskar som gör sig gällande. Det man ofta inte känner till exakt är hur diskussionerna går och vad enskilda personer själva tycker, och därför

bör man vara försiktig med att betrakta detta bara som flaggor på männskor, för det handlar också om individer. Jag har i den delen inte alla detaljer.

Men det är viktigt att påpeka att det är en förändring på väg mellan de olika generaldirektoraten som jag tror ska göras klar till sommaren.

Anf. 5 ANTI AVSAN (m):

Fru ordförande! Jag har en fråga om jämställdhetsmålet som gäller kvinnors förvärvsverksamhet där Sverige nådde en framgång. Jag har sett beräkningar om den outnyttjade resurs som kvinnor utgör på arbetsmarknaden. Jag undrar om statsministern kan säga något mer om jämställdhetsmålet betydelse för medlemsländernas möjligheter till ekonomisk utveckling.

Anf. 6 FREDRICK FEDERLEY (c):

Tack, statsministern, för återrapporten!

Min fråga rör diskussionerna om migrationen till Europa. När det gäller ekonomisk tillväxt vet vi att migrationen kommer att bidra på ett positivt sätt. Samtidigt vet vi att många länder inte klarat sig lika bra som Sverige gjort ekonomiskt vad gäller arbetslösheten. Vi kan se mer eller mindre upplopp i delar av Italien till exempel där man ger sig på migranter som är där och arbetar. Det finns en risk att populistiska politiska grupperingar försöker att stänga gränserna i ekonomiskt svåra tider och ställa grupper mot varandra, vilket i förlängningen skulle komma att drabba hela Europeiska unionen ganska hårt.

Jag undrar ifall statsministern eller någon av hans kolleger under mötet lyfte fram den här diskussionen. Vi vill inte riskera att bakvägen få en försvårad hantering av migrationsfrågor eller resta murar kring Europeiska unionen.

Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Egentligen kan båda frågorna fångas i det som är 5 b-punktens första strecksats i slutsatserna. Den är väldigt viktig för mig och Sverige som den nu är formulerad. Det står så här om den första målsättningen: Eftersträvd sysselsättningsgrad på 75 procent för kvinnor och män i åldrarna 20–64 bland annat genom ett ökat deltagande av unga människor, äldre arbetstagare och lågkvalificerade arbetstagare samt en bättre integration av lagliga migranter.

Detta, Fredrick Federley, var egentligen den enda aspekt av migration som kom in. Prefixet ”lagliga” betyder mycket inte minst för Medelhavs-länderna. Men det är viktigt att det som en del av en sysselsättningsstrategi pekades ut att laglig migration också ska bygga på ansträngningar för att kunna komma in i arbetslivet och även i den delen få en mer dräglig tillvaro och kunna stå på egna ben. Det välkomnar vi. Vår poäng är ju väldigt ofta bättre förutsättningar för laglig migration snarare än ytterligare skyddsåtgärder för människor som vi bara har som utgångspunkt att betrakta som illegala.

Den här konflikten har naturligtvis inte försvunnit utan finns där, men för att bara peka på hur en textbalansering som jag tycker är bra från svenska utgångspunkter syns den här.

Jag välkomnar också att själva strecksatsen är utformad på precis det här sättet, för detta har ju Sverige i hög grad påverkats. Man hade nämligen annars en sådan formulering som även vi själva har använt ibland: att man talar om sysselsättningsgrad och sedan utpekar alla grupper som man måste göra någonting särskilt riktat mot och börjar med kvinnor som om kvinnor vore en undergrupp som särskilt ska hanteras. Nu ser det inte ut så, utan nu är det kvinnor och män. Detta välkomnar jag.

Jag menar att detta kommer att leda till slutsatsen att om man väsentligt ska höja sysselsättningsgraden i Europa måste man adressera förutsättningarna särskilt för kvinnor, eftersom det stora glappet i Europa finns mellan män och kvinnor. Det finns även i Sverige, men det är påtagligt större i en del andra länder. Detta kommer att leda till diskussioner om hur man utformar, eller snarare avstår från att utforma, sambeskattningsregler och också vilken typ av stöd som finns för att förena ambition med barnafödande, barnuppfostran och samtidigt karriärdeltagande eller förvärvsarbete både för män och för kvinnor.

Det ska också sägas att detta ledde till en diskussion bland flera medlemsländer om detta nu omedelbart satte ett väldigt tryck på dem att höja eller försöka öka sysselsättningsgraden just för kvinnor. Jag välkomnar den diskussionen. Målet kommer säkert att uttolkas som att det handlar om ett genomsnitt, men jag välkomnar diskussionen, eftersom den leder till att man också tar tag i flera jämställdhetsfrågor som kopplas till en arbetslinje. På det sättet är vi mycket nöjda med nuvarande formulering.

Anf. 8 KARIN GRANBOM ELLISON (fp):

Jag vill tacka statsministern för återrapporten, och jag vill också uttrycka en viss glädje över att det har tillkommit en punkt om allvaret i att vidta åtgärder för att förhindra förlust av biologisk mångfald.

Jag skulle vilja diskutera och fråga kring arbetet med fortsatta strategier för klimatet. Statsministern sade att det ska vara ett möte i Europeiska rådet i september och att man då ska diskutera samarbetet med strategiska parter och partners i frågor av global betydelse.

Jag upplever att september är ganska sent. EU måste ju fortsätta att vara motorn i klimatarbetet. Därför skulle jag vilja fråga om vad som nu sades i Europeiska rådet om hur man ska lägga upp sin strategi med strategiska partner. Ska det kunna göras i andra forum som till exempel G7, G20 eller Major Economic Forum?

Jag skulle också specifikt vilja fokusera på USA som ju är den viktigaste partnern i klimatförhandlingarna. Jag har förstått att det inte ska bli något toppmöte mellan EU och USA nu i vår. Först hette det att USA inte visste vem som var värd. Nu har jag hört att förklaringen är att det inte fanns någon substans på agendan.

Alltsedan 1991 har det funnits regelbundna toppmöten mellan USA och EU. Nu ska det bli slut på det, och förklaringen jag har hört från US State Department är att EU:s och USA:s relation är så god, så det behövs inte. Man får saker gjorda ändå.

Jag tycker dock att det känns som att EU och USA nu behöver träffas och tala om både ekonomi och klimat. Därför skulle jag vilja fråga om den här nyordningen med att regelbundna toppmöten inte längre ska äga rum har diskuterats på Europeiska rådets möte. Hur ska egentligen EU

Anf. 9 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! När det gäller klimatförhandlingarna kommer ett Bonnmöte att anordnas – dock ej på stats- och regeringschefsnivå, men trots allt – som leder klimatförhandlingarna och klimatansträngningarna vidare. Det är i akt och mening delvis för att pröva om man förhandlingsprocessvägen kan komma längre.

Det var naturligtvis flera av oss som uttryckte viss skepsis inför detta. Det är i realiteten så att den av FN ledda förhandlingsprocessen har stått stilla sedan Bali och framåt. Därför tror jag att världen utan att ta tag i en del av de grundläggande strukturella problem som ligger i själva upplägget – vetorätt, FN-formatet – kommer att få svårt att komma så mycket längre än vad vi nu har gjort, alltså Copenhagen Accord.

På mötet angavs av det dåvarande danska ordförandeskapet att 115 länder som motsvarar drygt 80 procent av utsläppen nu har skrivit upp frivilliga åtaganden till detta accord, men detta sammantaget klarar inte tvågradersmålet. Det är dessutom en risk att detta Copenhagen Accord blir en sorts tredje legal struktur och linje, så det är trots allt ett försök att se om man kan få in detta i förhandlingsprocessen.

Eftersom vi just nu har den kinesiske vice presidenten Xi Jinping här i Sverige, och jag förhandlade med honom i går förmiddag, vill jag bara understryka att han fortsatt hävdar ett kinesiskt synsätt på detta: att det ska vara ett Kyotoavtal i ett andra åtagande som täcker industriländer – därmed inte Kina – och som sedan i realiteten fullföljer FN-mandaterade förhandlingar i full bredd med total vetorätt för enskilda länder.

Det var där vi var i Köpenhamn. Jag tror inte att vi får ett annat resultat utan att på något sätt ändra det, utan då blir det mer till att ta bilaterala kontakter med de stora utsläppsländerna för att försöka få dem att vilja mer i sina nationella aktionsplaner.

Är det då för sent att träffas i september? Mötet har även andra syften, vilket också framgick av frågeställarens beskrivning. Det är liksom en strategisk översyn av en del partnerrelationer. Inte minst Kina kommer att vara betydelsefullt.

Van Rompuy förutsätter också att man en gång per år har en utrikesdiskussion med utrikesministrar närvarande, och detta är det tillfället. Det kommer mycket att präglas av Catherine Ashton som naturligtvis gör en beskrivning och inledning.

Det ligger förmodligen ganska rätt inför Cancún-mötet i Mexiko, ett möte som jag inte heller vet om det blir på stats- och regeringschefsnivå. Det tror jag inte är alldeles säkert, för väldigt många ägnar sig nu åt att säga att det kanske är mot Sydafrika 2011 som vi möjligen kan se öppningar för att komma vidare i klimatprocessen. Jag hade en längre diskussion om detta också inför toppmötet, men jag vill bara understryka att den förvirring jag gav uttryck för då finns där kring konstaterandet att Köpenhamnmötet ledde en bit på vägen men otillräckligt. Det finns, vill jag säga, en väldigt stor osäkerhet i världen om hur processen ska föras vidare. Det beror också på det som frågeställaren nämnde om en fortsatt osäkerhet om den amerikanska positionen, det vill säga vi har i realiteten inget beslut.

Jag ledde Europeiska unionens delegation till toppmötet i Washington under det förra ordförandeskapet. När det gäller toppmöten med USA kan man säga att från tid till annan, framför allt när det gäller mötena som ligger halvårsvis, så förs ibland diskussioner om man verkligen behöver träffas så intensivt eller om det finns andra forum där man träffas. Barack Obama har till exempel bjudit 44–45 stats- och regeringschefer till Washington om några veckor för att då diskutera nuclear terrorism och en del security, alltså kopplat till fredlig användning av nukleära bränslen och en del andra frågor kopplade till detta.

Det finns alltså kontaktytor, och detta tror jag har påverkat hur amerikanerna anser att dessa toppmöten behövs.

Men vi ska inte heller underskatta att det naturligtvis är en pågående diskussion hur EU kontra USA ska kunna påverka världen. Först säger man att det är så otydligt vem det är som representerar EU. EU väljer då egna representanter, och då hävdar man att det är svårt att veta vilka det är. Det är en del av världens sätt att ibland, vill jag bara påpeka, ägna sig åt att ha lite olika utgångspunkter, om vi uttrycker det så.

Anf. 10 EMMA HENRIKSSON (kd):

Tack, statsministern, för åiterrapporteringen! Du var i din inledning inne på situationen för Grekland och IMF:s insatser, vilka också jag välkomnar, men det är ändå så att med de här lånen kommer statskulden i Grekland att öka ganska mycket. Vi besökte med finansutskottet ett närmare grannland, Danmark, för en kort tid sedan, och även där ser man ganska stora utmaningar framöver, trots att det är ett land som har klarat sig relativt väl ur krisen.

Det skulle vara intressant att höra ytterligare reflexioner kring de mer långsiktiga utmaningar som våra grannländer i Europa står inför med de ganska tuffa åtgärder som måste vidtas framöver.

Anf. 11 JACOB JOHNSON (v):

Jag har jämfört de antagna slutsatserna med förslagen till slutsatser och noterat några ändringar och tillägg som jag skulle vilja ställa ett par frågor om.

Den ena handlar om att jordbrukspolitiken lyfts in som ett stöd till 2020-strategin på ett sätt som inte var med från början. Jag vill be statsministern kommentera det. Vem var det som lyfte in den skrivningen och är det kopplat till översynen av jordbrukspolitiken och något slags taktiskt spel som pågår där för att få in det?

Den andra frågan rör en formulering om att den övergripande politiska samordningen behöver stärkas, och man ska använda de möjligheter som finns enligt artikel 121. Det finns även andra skrivningar som jag tycker tyder på en mer federalistisk syn på hur EU bör styras.

Jag skulle vilja be statsministern kommentera detta tillägg om övergripande politisk samordning och risk för en federalistisk utveckling.

Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! När det gäller Grekland kommer de nu för andra toppmötet i rad, i realiteten i kanten av toppmötet, ändå att dominera. Det är några saker sammantaget som ger oss den situationen. Det är dels det faktum att det finns stora obalanser i den grekiska ekonomin med mycket

stora budgetunderskott. Det finns omfattande behov av strukturella förändringar i ekonomin, och det är inte jag som säger det, utan det är den folkvalda premiärministern i Grekland som uttrycker detta. Han har talat ut mycket tydligt både om problem med korruption och ineffektivitet i den grekiska ekonomin och statsförvaltningen och sagt sig vilja göra mycket åt detta.

Härtill kommer också hela den diskussion som bygger på att Grekland, inte minst för att grunda ett grekiskt eurointräde, presenterade siffror som senare visade sig inte vara korrekta. Det blev alltså även en diskussion om hur vi använder statistik. Ett sätt att undkomma kritik för att man hävdas ha ett budgetunderskott på 10 procent kan vara att i stället säga att man har ett budgetunderskott på 2 procent. Då blir det ju ingen kritik. Problemet är att om man fortsatt har ett budgetunderskott på 10 procent har man ändå kvar problemen i ekonomin, så man kommer på något sätt inte undan.

Detta gör Grekland till ett särfall, att det är flera komponenter sammantaget.

Det som det nu talas om är att man ska ta ned sitt budgetunderskott med 4 procentenheter från nära 13 procent enligt en särskild plan. Sedan ska det fullföljas på ett sätt så att man kommer inom limiten om 3 procent på några års sikt. Detta har man presenterat ett program för till finansministrarna i Ekofin. Programmet har blivit godkänt och är i sitt första steg också beslutat i det grekiska parlamentet. Det innehåller skattehöjningar och nedskärningar av olika slag.

Låt oss konstatera att det blir en lång och svår saneringsprocess i Grekland för att komma i balans. Men som frågeställaren mycket riktigt påpekar är det flera länder därefter som också har väldigt stora budgetunderskott och som i realiteten via det här förfarandet inom EU och av helt egna skäl nu måste adressera både strukturförändringar och balanseringsåtgärder i de offentliga finanserna. Detta är omfattande och kommer att prägla Europa under de år som följer att både små och stora ekonomier – även om det inte handlar om Sverige, Finland, Danmark och Luxemburg; några få undantag finns ju – kommer att ha mycket stora saneringsprogram.

I realiteten kommer detta också att påverka Sverige, därför att i saneringsprogrammets efterföljd kommer dels exit att ske av stimulanser, dels kommer man att dra ned på offentlig konsumtion. Det påverkar rimligen ett exportberoende land som Sverige som har en del av sina huvudmarknader i de länder som nu har ekonomiska problem.

Vi följer naturligtvis detta med stor noggrannhet. Dessutom kommer det – som det också redan gjort – att leda till demonstrationer och social oro i stora delar av Europa och till ett ifrågasättande av vilken strategi man de facto väljer.

Ibland pratar vi om en väldig koordinering inom EU. Men som jag tror att jag nämnde förra gången blottläggs det också att det finns väldigt stora skillnader. I Grekland såg jag att det var stora protester från åkare inom taxi som nu tvingas börja skriva kvitton. Det uppfattar vi nog inte som ett konstigt krav i Sverige.

Jag såg också att en del av dem som nu i Frankrike protesterat mot åtgärder i den franska ekonomin protesterade mot idén att någon skulle

behöva jobba efter fyllda 60. Det är liknande diskussioner i Grekland. I vårt land pratar vi om stimulanser för att jobba efter fyllda 65.

Trots att vi är medlemmar i samma union har vi alltså väldigt skilda förutsättningar. Om vi i ett Europa där vi lever allt längre dessutom har pensionsåldrar vid 50–55 år och sedan förutsätter skattefinansierad välfärd får man kanske förstå att det blir problem i de offentliga finanserna. I grunden bygger offentliga finanser som är i ordning på att en stor andel av befolkningen arbetar. Det är liksom grunden för hur vi finansierar våra välfärdsåtaganden.

Jag tror att spaningen är korrekt, att det här kommer att prägla Europa under många år. Det blir tunga exitstrategier och tunga saneringsprogram samt tungt för dessa länder att genomföra dem – dessutom med en påverkan även utanför de länder som är hårdast drabbade.

Helt riktigt kom en jordbruksreferens in i slutsatstexten. Först var en annan formulering på förslag som nog mer kunde tolkas som att länder som ivrigare förespråkar förekomst av jordbrukssubventioner var pådrivande. Nu är formuleringen, tycker jag, mer balanserad i sin användning, i den meningen att det konstateras att jordbruket är en stor sektor i den europeiska ekonomin och en utvecklingsfråga.

Jag sade till och med att jag som svensk uttolkar detta som att värdet av jordbrukssektorn möts av en diskussion om produktivitet och skalfördelar snarare än om bidragsberoende och fortsatt omfattande jordbrukssubventioner. Det är så man ska se målet, det vill säga: Detta är inte gjort till ett huvudmål, utan det är så att säga nämnt som att det inkluderar jordbruk.

Om poängen skulle vara att det i vanlig ordning finns lite olika syn på jordbruket kan jag bekräfta att det är så. På snart sagt varje möte är det uppe på något sätt, så också den här gången. Det viktiga är dock att se hur man försöker hitta en balans i skrivningarna här.

Finns det då även röster som trycker på i en mer federalistisk riktning? Ja, det finns det. Det finns de som tycker att finanskrisens samordning och koordinering bör följas också av en utökad finanspolitisk och stabiliseringspolitisk koordinering. Till och med används en formulering om att vi ska få en ökad koordinering inom Europeiska rådet, kanske framför allt när det gäller eurogruppens länder. Det skulle alltså inte inbegripa Sverige. Det finns de som säger detta på sina presskonferenser där nere och som trycker på för den typen av skrivningar.

Vi tycker att det är bra att vi använder det format som finns, i enlighet med traktat och regelverk. Inom ramen för det välkomnar vi när det sker en bra koordinering. Men som jag inför EU-nämnden redogjort för och som flera också påpekat, framför allt i kretsen utanför eurogruppens länder, är det väldigt ofta så att det när vi talar om Agenda 2020-målsättningen är nationell suveränitet på de områden och i fråga om de regelverk som vi då diskuterar. Det handlar mer om att koordinera och jämföra än om att ge makt eller att låta någon annan styra över detta.

Jag tror inte att sista ordet är sagt när det gäller den här diskussionen. Men jag har svårt att tänka mig att någon som under de senaste åren varit med på fullt allvar skulle föreslå ytterligare nya fördragsprocesser och stora förändringar i grundfördragen. Det handlar i realiteten mer om att använda regelverken så som dessa nu ser ut. Där kan säkert mer göras,

Anf. 13 MAX ANDERSSON (mp):

Jag vill tacka statsministern för en bra föredragning.

Jag undrar om det här toppmötet är det sista toppmötet som dominerats av Greklandsfrågan eller om den följetongen fortsätter att dominera EU:s dagordning på toppmöten.

Med det beslut som fattats verkar det inte vara så illa som jag fruktat att det skulle kunna bli. Jag vet inte hur hårt Sverige har kämpat för att det skulle bli på det här viset. Resultatet blev inte så dåligt, vilket också bör sägas.

En sak som jag undrar över är om den fråga lyftes fram som jag vet har lyfts fram i tysk inrikespolitisk debatt, nämligen frågan om att länder som tvingas ta ekonomiskt stöd ska kunna lämna EMU för att kunna stimulera sina ekonomier.

Jag vet att frågan lyfts fram mycket i Tyskland. Men jag undrar om den även diskuterades på toppmötet eller om det här bara är något som Merkel driver för inhemsk konsumtion. Jag tycker att det här verkar vara en mycket bra idé. Om detta genomfördes skulle nackdelarna med att vara med i EMU minska.

Sedan gäller det s. 8 i slutsatserna. Angående klimatfinansieringen står det att EU och andra utvecklade länder har förbundit sig att senast 2020 gemensamt bidra med 100 miljarder US dollar per år för att hjälpa utvecklingsländerna i kampen mot klimatförändringarna. Jag tycker att det framstår som mycket mer än som sagts tidigare i andra sammanhang där det uttryckts i termer av 22–50 miljarder euro.

I de engelska slutsatserna används ett lite annat språkbruk. Är det de svenska slutsatserna eller de engelska slutsatserna som är korrekta? Jag tycker att de svenska slutsatserna verkar vara mycket bättre och i linje med de behov som finns. Men jag fruktar att det är de engelska slutsatserna som gäller.

Slutligen något om klimatfrågan. Jag skulle vilja återge vad Carl Bildt sade tidigt på 1990-talet. Han sade att ett misslyckande ska kallas ett misslyckande. Jag tycker att Köpenhamnskonferensen bör kallas ett misslyckande. Det blev inte tillräckligt. De löften om minskade utsläpp som kommit efter Köpenhamnsöverenskommelsen räcker inte för att hejda en skenande klimatkras. Där återstår mycket att göra. Det hela var ett misslyckande, inte ett halvt steg framåt.

Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Vi är av uppfattningen att det blev en väldigt bra lösning i och med möjligheten att använda en facilitet till stöd för Grekland om denna efterfrågas och med IMF-inträdet samt med att det här isoleras till eurogruppen och att det bygger på enhällighet och förberedelser av Europeiska centralbanken. Vårt inflytande över detta var högst begränsat av det enkla skälet att det mycket var eurogruppen som själv fattade detta beslut. Icke desto mindre är vi mycket nöjda med innehållet i det.

Både jag och finansministern var tidigt ute om nödvändigheten av att också ha IMF som deltagare i detta, något som en hel del andra har försökt hålla ifrån sig. Jag har haft lite svårt att förstå det därför att vi är alla

med som del av IMF och förser det med resurser. Vi har kunnat se att det är där vi har byggt upp kunskapen för att kunna stödja länder som har allvarliga problem. Där finns alltså resurser, kunnande och erfarenhet av ett slag som jag tror är nödvändigt och som vi dessutom i vår närhet har sett komma till hjälp. I både Lettland och Island finns ju särskilda IMF-program. Det finns också i andra europeiska länder. Att man nu landar i nämnda formulering tycker jag är mycket bra. I realiteten har därmed eurogruppen försett sig med ett instrument *om* det skulle komma till att Grekland begär detta. Där är vi inte ännu.

Därmed är jag inte säker på att detta på samma sätt behöver dryftas på kommande toppmöten, av det enkla skälet att nu fullföljs ett saneringsprogram i Grekland. Möjligen blir det, som sagt, fråga om lånefaciliteter som då inte ska få innehålla subventionsinslag; de ska vara marknadsmässiga till sina villkor – sedan får vi se. Möjligen kan det i alla fall komma upp till diskussion. Men jag tror att vi har en bra struktur kring detta.

I tysk inrikespolitik har det absolut nämnts att man skulle kunna tänka sig idéer om att kunna straffa sig ut ur eurosamarbetet. Jag ser inte det som förslag som ska betraktas som något som förs fram i akt och mening att genomföras eller som man ska försöka praktisera. Jag tror inte att det kommer att vara görligt. Men det säger en del om reaktioner, som jag tidigare nämnde. Det finns vissa krav för att få komma med i eurosamarbetet – krav som man i en del frågor ifrågasatt om de egentligen var uppfyllda.

Väl inne i ett system med en gemensam valuta påverkar man varandra när man har stora offentliga underskott till exempel. Därför är det här naturligtvis en mycket omdiskuterad fråga, inte minst i Tyskland. Jag tror att det av medierapporteringen framgått att det är väldigt omdiskuterat hur man ska se på ett potentiellt stöd till Grekland och på vilken roll och vilket ansvar man har.

Som sagt: Jag tror inte att det ska tolkas som att någon egentligen tror att vi är på väg att ta på oss en diskussion eller ens att vi seriöst skulle kunna tänka oss att någon skulle flyttas ut ur eurosamarbetet.

Ja, vi kan tvista om vad vi ska kalla det som skedde i Köpenhamn. Det nådde inte hela vägen fram. Jag tycker att Copenhagen Accord i sig är bättre än vad som där och då beskrevs och lägger den grund som var möjlig, givet att vi accepterar ett upplägg här i världen att FN består av alla länder som fattar beslut med enhällighet, vilket därmed ger enskilda länder vetorätt.

Den som pekar finger och som hävdar att det blev otillräckliga resultat kan förklara för mig hur vi ska ändra beslutsmekanismerna. Jag tror inte att det går med mindre än att man tar sig runt det. Då ska man inte ha vetorätt för enskilda medlemsländer, och då måste FN byta beslutsprincip. Det tror inte jag är alldeles enkelt.

Väljer man inte den vägen måste man hitta andra forum än FN. Inte heller det är okomplicerat, vill jag påpeka. Det är därför som det här inte är så lätt. Det tycker jag att man ska vara lite ödmjuk inför. Annars får man beskriva för mig hur beslutsmekanismerna ska göras om. Jag tycker att jag har varit väldigt öppen om varför det blir problematiskt.

Jag har sagt det förut och säger det igen: I Köpenhamn var den mäktig som hade stora utsläpp och som ville lite – det var makthavarna. De

som ville mycket och som hade ambitionen att sänka sina utsläpp var i det sammanhanget mycket mer maktlösa.

Jag är fullt beredd att i alla sammanhang föra diskussioner om hur vi ska förändra sättet att fatta beslut och om ordningen för detta. Med mindre än att vi gör det kommer vi att sitta fast i samma utgångspunkter också om vi kommer tillbaka. Makten ligger hos den som har stora utsläpp och små ambitioner. Detta är bara att beklaga, men det var det vi såg i Köpenhamn.

Anf. 15 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru ordförande! Jag måste nog få lite hjälp med att förstå det här. När vi fick meddelandet pratade man om en innovationsunion. Man pratade om unga på väg, en digital agenda för Europa, ett resurseffektivt Europa, en industripolitik för en globaliserad tid, en agenda för en ny kompetens och nya arbetstillfällen samt en europeisk plattform mot fattigdom. Det står i det meddelande som ska vara till underlag för den här diskussionen.

Sedan kommer man tillbaka och säger: Vi har kommit överens om två saker. Den ena är att man ska ha en sysselsättningsgrad för personer i åldern 16–64 år på 75 procent. Den andra är att man ska avsätta pengar till forskning motsvarande 3 procent av bnp. Gott så! Men vän av ordning kan då fråga sig vart andra tillväxtambitioner från EU tagit vägen i sammanhanget – hur vi ska få fler företag och nya företag, hur vi ska få fram den digitala agendan och så vidare.

Jag vet att det finns ett annex till slutsatserna och att där finns betydligt mer med. Men frågan måste ställas: Varför har man i slutsatserna inte tagit med det som gäller – den digitala agendan, innovationsunionen, detta med unga på väg och allt det som skulle finnas med i sammanhanget?

Det man *inte* kom fram till några slutsatser om var det som statsministern säger i sin inledning här om social integration och så vidare. Där lyckades man inte komma fram till någonting. Såvitt jag förstår av de diskussioner som fördes berodde det på att ett antal stats- och regeringschefer helt enkelt inte hade förankrat detta i sina respektive hemländer, till exempel i Tyskland.

Kommer det här verkligen fram på ett sådant sätt att vi vet detta med fattigdomen och kanske framför allt det som är viktigt för de unga, nämligen att man inte i förtid ska sluta i skolan – det ska vara mindre än 10 procent som gör det – och att minst 40 procent av den yngre generationen ska ha en avslutad högre utbildning?

Kommer det att komma tillbaka? Tror statsministern att det kommer att bli så? Hur man har tolkat frågan om fattigdomsbekämpning har i allra högsta grad delat Europeiska rådet. Det vet vi från rapporter och framför allt om vi har hängt med lite grann i vad som står i andra länders tidningar. Det är inte samma positiva stämning i den frågan som statsministern försöker ge sken av här. Det är en milt sagt komplicerad fråga.

Anf. 16 SOFIA ARKELSTEN (m):

Fru ordförande! Det är trots allt rätt bra att vi får in jordbruksskrivningen i strategin för 2020 eftersom det handlar om hållbar tillväxt och produktion, som statsministern nämnde. Vi träffade Eskil Erlandsson i fredags, och då diskuterade vi också frågan.

Min fråga nu är den som vi brukar ställa här: Hur samlat är EU i klimatfrågorna? Det är intressant, och det har varit en lång resa – så långt vi har kommit – bland annat inför Köpenhamnsmötet. Vi ser att Spanien har seglat upp som ett engagerat ordförandeland som driver frågorna. Det fanns en viss oro att Spanien inte tog dem på allvar.

Vi har pratat ingående om FN:s ledarskapsbrist i processen och hur svårt det är att komma överens med Castro, Chávez och de andra. Vi har pratat om förhållandet till USA. I slutsatserna, texterna vi tar ställning till, handlar det en hel del om att vi ska fortsätta med bilateralerna. Det svenska ordförandeskapet gjorde rätt mycket. Vi skickade regeringen över hela världen. Fortsätter det nu? Är det Europeiska rådets mening att det är så man ska göra? Är det spanska ordförandeskapet som gör detta eller lämnar man över till Catherine Ashton? Hur går det till? Någonstans ska vi inte tappa bollen.

Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Ordningen är den att första informella diskussionen om detta hölls vid det informella toppmötet, alltså när det gäller Agenda 2020, i februari. Kommissionen har lagt fram ett förslag om strategi och fem huvudmål. Kommissionen försökte vid detta möte få acceptans för de fem målen, vilket skedde med blandad framgång. Jag ska återkomma till det.

Syftet var hela tiden från början att utifrån detta arbeta fram nationella mål. Var och en ska av detta ha morötter som är relevanta för vart och ett av medlemsländerna, givet att vi har skilda utgångspunkter och förutsättningar. Det ska inte heta, som det har varit med en del tidigare mål, att det kan man gå med på eftersom man klarade det redan för 30 år sedan eller att man redan är över målnivån och det spelar ingen roll. Nu ska det vara en morot för var och en.

Det här ska sedan tas fram och slutgiltigt antas tillsammans med hela övriga strategin, bland annat det Börje Vestlund nämnde. Strategin är inte färdigbehandlad. Tanken är att den slutgiltigt ska antas i juni.

De fem målen behandlas på lite olika sätt. Jag redogjorde för sysselsättningsmålet. Den fick en omformulering, som jag är nöjd med, som Sverige påverkade. Man kan säga att både klimatmålen och forskningsanslagen finns med sedan tidigare. De kommer från Lissabonstrategi och från särskilda klimatförhandlingar. Däremot ledde de två senare målen till långa diskussioner. I realiteten är de inte färdiga. Det gäller både utbildningsmålet och tydligast hur vi ska se på fattigdomsmålet.

Kritiken mot fattigdomsmålet är att många ifrågasätter om det styr rätt. Det var någon som påpekade att ett fattigdomsmål som mer har sin utgångspunkt i att diskutera fördelning inom landet, det vill säga balansering av olika levnadsnivåer inom landet, i realiteten skulle kunna uttolkas så att de har hunnit längre i sin utveckling i Nordkorea än i Sydkorea därför att spridningen är mindre i Nordkorea än i Sydkorea. Drar vi av detta slutsatsen att vi har framgångar i Nordkorea och bakslag i Sydkorea? Det skulle jag kraftigt ifrågasätta.

Man måste formulera mål som åstadkommer det vi syftar till, det vill säga att göra en positiv förändring. Detta användes som invändning för att säga att det här är ett ofullständigt och ofärdigt mål som styr fel. Det

var den kritik som fanns. Den har också gett eko i press runt om i Europa.

Det fanns också de som invände att det nu ska vara ett mål som syftar till konkurrenskraft och tillväxt. Hur ska man då samtidigt förhålla sig till ett fattigdomsmål?

Vi sade från svensk sida att vi visst kan se en poäng med att målformuleringar som bygger på att trycka på i strukturförändringar, som ofta kritiserats av olika delar av befolkningen, mår bra av att också ha en idé om sammanhållning och något som är mer socialt inkluderande. Det är därför jag i mitt inledningsanförande nämnde den stora grupp som har varit mer långvarigt arbetslös över ett år i Europa. Den formulering som kom med som nämner socialt inkluderande är en i grunden bättre formulering. Jag är den förste att skriva under på att det inte är ett färdigt mål. Det ska man återkomma till i juni – om det är möjligt.

Det påpekades att EU antog en målformulering redan 2001 för hur man ska se på fattigdom, men det har därefter varit omdiskuterat och ibland kritiserat just därför att det inte styr på ett relevant sätt. Det är ett mål, men det styr inte Europa i rätt riktning.

Svaret på Börje Vestlunds fråga är att detta inte är färdigt, och det kommer att arbetas klart till juni och förhoppningsvis återkomma.

Ett skäl till att det för övrigt inte kom med digitala strategier och allt det andra kommer an på temat att om vi ska välja den tidigare Lissabonstrategin med 20-plus-mål kommer allt med men det blir dålig uppföljning och fungerar inte riktigt. Om vi väljer en strategi med fem mål kommer inte allt med men det kanske blir ett riktigt arbete med utgångspunkt i de fem målen.

Nu har alla varit mycket bestämda på att det ska vara fem mål. Det gör att en del av det som nämns blir mer markeringar, men de blir inte huvudmål som styr själva 2020-processen.

Hur samlat är EU i klimatfrågan? Låt mig konstatera att till den del det också blev en utvärderingsdiskussion om detta – det fanns återigen en diskussion om uppgraderingsmål, 20 som ska bli 30 – finns den inom EU. Det finns de som ifrågasätter detta. Jag tror att den strategi som nu kommer att fullföljas innebär att Connie Hedegaard i sin nya roll kommer att ta upp en del av det bilaterala resandet som Sofia Arkelsten nämnde. Om det ska läggas kraft bakom det måste det vara på absolut ledningsnivå som man genomför detta.

Som jag redogjorde för sker detta i avvaktan på vad som sker i USA. Med det på plats tror jag att de riktigt stora emittenterna måste uppvaktas än en gång. Sedan får man se om man med hjälp av nationella aktionsplaner kan dra dem längre och möjligen den vägen försöka bryta fram något nytt. Jag tror absolut att EU kan vara en positiv kraft i detta. Men de är inte redo för det just nu, upplever jag. Det beror på att det är fortsatt, som jag har redogjort för flera gånger, rätt stor oordning på vilken legal process och struktur man ska följa, vem som ska bära initiativet. Ska EU börja ta initiativ utan att koordinera sig mot FN? Hur kommer det att ses? Nu har vi velat se en öppen och bra utvärderingsdiskussion mellan europeiska ledare. Det välkomnar jag. Jag har tagit upp frågan med det kinesiska ledarskap jag träffade i går, och det bör vi göra i alla sammanhang vi kan.

Just nu är det i alla fall inte på temat europeisk oenighet som vi för diskussionen. Jag tror att Connie Hedegaard är den som huvudsakligen kommer att få jobba med det bilaterala framåtsyftandet.

Anf. 18 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag började med att fråga om det fanns något negativt med eller någon förändring med en ny ordförande i EU. Något som jag och många med mig är ledsna över är att det inte blev något uttalande om de olagliga bosättningarna i Israel. Är det en effekt av att utrikesministrarna inte längre finns med vid mötet? Europeiska rådet är det högsta organet i EU och den starkaste rösten. Då är det synd att inte utnyttja den starka rösten.

Anf. 19 CHRISTINA AXELSSON (s):

Fru ordförande! Under punkt 5 i de fem prioriterade målen står det att man ska se till att behandla flaskhalsar som stryper den inre marknadens funktionssätt. En av flaskhalsarna är konsumenternas tilltro till den inre marknaden, det vill säga möjligheterna att handla runt omkring i Europa, använda sig av Internet och så vidare för att göra inköp. Därför är konsumenters rättigheter viktiga frågor att lyfta in.

Jag har tagit upp detta med konsumentministern och nu senast med jordbruksministern. Han menade att man inte kan lyfta in ditten och datten. Men vi socialdemokrater tycker att det är viktigt att lyfta in konsumentfrågorna när man diskuterar funktionssättet av den inre marknaden. Jag vill höra statsministerns syn på detta.

Dessa frågor ska inte slutgiltigt antas förrän i juni. Då har statsministern chansen att faktiskt lyfta in konsumentfrågor och konsumenternas rättigheter i det här viktiga dokumentet som under lång tid kommer att bli styrande vad gäller vad Europa ska jobba med i framtiden.

Anf. 20 FREDRICK FEDERLEY (c):

Fru ordförande! I samband med att det började avteckna sig hur ekonomin de facto såg ut i Grekland började diskussionen som nu har lett till skrivningar om att träffas oftare och diskutera den europeiska ekonomin och så vidare. Det finns skrivningar om kontrollmekanismer och så vidare. Det är fortfarande på ett luddigt plan, och fortfarande läser jag in att det mest handlar om att träffas och diskutera ekonomin. Finns det risk att den ekonomiska situationen i Grekland kommer att leda till ytterligare institutioner i Europeiska unionen som kontinuerligt följer upp de ekonomiska utvecklingarna i de olika länderna? Vad ser vi? Det finns nämligen en balansgång i solidariteten mellan de enskilda länderna, tron på att det går att lita på olika länders budgetar och resultatrapporter och så vidare. Det här är också en fråga som handlar om var och på vilken nivå som beslut ska fattas. Det finns en risk att det förs över en ekonomisk politik på unionen där den primärt inte hör hemma utan bör ligga på nationsstaterna. Kan statsministern utveckla något resonemang om vad vi ser i förlängningen av detta?

Anf. 21 MARGARETA CEDERFELT (m):

Ordförande! Jag har en fråga om statsministerns tidigare kommentar om vad som har diskuterats. Ett problem som finns i EU är att ett stort

antal personer har varit arbetslösa en längre tid. Arbetslöshet längre än ett år är inte ovanligt. En av tre arbetslösa i befolkningen har varit arbetslös länge. Utifrån detta perspektiv undrar jag hur denna fråga har diskuterats inom EU.

2009/10:31

30 mars

Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Det finns väl egentligen ingenting som utesluter att Europeiska rådet i sitt nya Lissabonformat också kan anta utrikespolitiska deklARATIONER. En nyordning är dock att vi har en hög representant som i en mer tydlig roll ska bära mycket av dessa uttalanden, som dessutom är närvarande under Europeiska rådets möten. Catherine Ashton redogjorde för att hon har gjort en del närliggande uttalanden. Det är möjligen det som kan komma att påverka. Återigen är det kanske lite tidigt att säga något, men jag uppfattar inte att det finns något hinder.

Däremot är det från Europeiska rådets utgångspunkt viktigt att möten får bli koncentrerade, det vill säga att vissa saker avhandlas och inte allt. Det blir dåliga möten. Om vi över huvud taget ska ha någon sorts koncentration runt vad vi pratar om upplever jag att det är bättre när det är mer koncentrerat och tydligt att det är någon viss fråga som avhandlas.

Bara en hälsningsrunda – om någon får för sig den dåliga idén att säga någon hälsning – tar en och en halv timme. Man träffas torsdag eftermiddag och åker hem fredag lunch. Vi får komma ihåg formatet lite. Det är fråga om 27 stats- och regeringschefer, och nästan alla yttrar sig i alla frågor. Då får man bestämma sig för vad man pratar om.

Sedan var det frågan om flaskhalsar. I slutsatstexten finns flera resonemang om konsumentmakt och konsumentreferenser. Det är kommissionens underlag som ofta ligger till grund för våra resonemang, och man är medveten om frågan. Hur man ska få en inre marknad att fungera bättre handlar bland annat om betalningar av det slag som Christina Axelsson tar upp. Det har vuxit i omfattning. Det blir allt vanligare att man sitter och surfar och köper ett paket i ett annat land, och så måste man vara säker på att betalningen fungerar och känna sig trygg med att det man beställer verkligen kommer fram. Det finns absolut tillitsfrågor här som är viktiga.

När vi säger att den inre marknaden inte fungerar fullt ut handlar det om en lång rad synliga och mer osynliga hinder som vi tycker ligger kvar. Det gör att det potentiella genomslaget inte nyttjas fullt ut. Det finns olika aspekter på det.

Jag utesluter inte alls att man för en sådan diskussion. Däremot ska man då komma ihåg att den inre marknaden är en undertanke till idén om att vi ska öka sysselsättningsgraden. Vi har för olika sammanhang i övrigt sagt att vi till exempel tycker att den inre marknaden borde fullföljas fullt ut innan man ropar på en massa nya regleringar. En del av Östersjöstrategin handlar om att den inre marknaden borde fungera bättre i vår del av Europa. Det handlar också om konsumentfrågor. Det kan säkert komma in i den här typen av diskussioner. Ordet ”flaskhals” kan delvis sägas handla om det. Det handlar också väldigt ofta om arbetskraftstillgänglighet och den typen av flaskhalsar som driver inflation, men man kan vrida det på lite olika sätt.

Det är en kontinuerlig fråga hur man ska se på nationalstatens inflytande kontra vad som är EU-nivå. Den levandegjordes väldigt mycket för

mig under vårt ordförandeskap. Det kan vara samma länder som ropar på mer av koordinering och reglering på Europainivå som sedan vänder sig mot att man använder befintliga regelverk på ett sätt som går på tvärs med vad nationalstaten just där och då önskar sig. Det kan till och med vara samma politiker. Det visar att detta inte är alldeles enkelt.

Som kommissionsrepresentant tror jag att en och annan skulle kunna vittna om att de ibland också tycker att en del europeiska ledare gör det lätt för sig på hemmaplan genom att säga att allt gott man vill stoppas av Bryssel. Sedan är det lite oklart om detta stämmer och framför allt hur det hänger ihop. Jag tror att det är närmast helt omöjligt att försöka komma bort från detta. Det man möjligen kan göra är att ha alltmer av koordinering och tillit som byggs genom att vi träffas ofta och för öppna resonemang om detta. Det tror jag också är Van Rompuy's tanke.

Efter att ha följt detta i fyra år kan man konstatera att det har skett en kraftigt ökad koordinering i Europa för att möta finanskris och ekonomisk nedgång bara under de här åren. På det sättet tycker jag att det går i rätt riktning. Men vi ska också komma ihåg en sak, och det är att i sämre tider, lågkonjunktur, när mycket av ekonomi och sanningar prövas är det lättare att man försöker peka på någon annan eller att man hävdar att saker och ting inte följs. Barroso tvingades ju vid något tillfälle att påpeka att det var en otrolig mängd försök att till exempel kringgå inre marknadsreglerna som han hade fått genomleva under framför allt hösten 2008 och början av 2009. Trots att alla i grunden är överens om att vi har inre marknadsregler och att det finns statsrättsregler som ska följas finns det massvis med exempel på hur länder försöker kringgå dessa. Jag tror att detta är viktigt och något som vi får fortsätta att diskutera, men det är väldigt svårt att tro något annat än att vi kommer att få fortsätta att leva med delar av det åtminstone ett tag framöver.

Vi förde in detta med långvarig arbetslöshet av det skälet att vi tycker att vi kommer närmare den socialt inkluderande idén och det sättet att bryta ned fattigdom via en strategi som riktar in sig på grupper som långvarigt har varit utanför arbetsmarknaden. Vi tror att det är riktigt. Tittar man på strukturen i flera av de europeiska länderna kan man se att små ekonomiska marginaler och till och med fattigdom är väldigt närliggande med långvarigt utanförskap från arbetsmarknaden. Vi är helt enkelt inte färdiga där. I så fall måste vi få en målformulering, vilket jag också påpekade i svar till Börje Vestlund att vi inte är färdiga med. Det fanns väldigt olika uppfattningar här. Det måste arbetas med detta fram till juni. Sedan måste man också, vilket vi har talat mycket om i Sverige, hitta verktygen för att kunna sänka trösklar och nå fram särskilt till de här grupperna, och det är inte alldeles enkelt.

Diskussionen är viktig. Det är en strukturell utmaning mot Europas ekonomi. Det handlar också om grupper som har mycket små ekonomiska marginaler i ett i övrigt välmående Europa.

Anf. 23 VICE ORDFÖRANDE:

Vi tackar statsministern för återrapporteringen och förklarar EUnämndens sammanträde avslutat.

Innehållsförteckning

2009/10:31

30 mars

1 § Möte i Europeiska rådet.....	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	3
Anf. 5 ANTI AVSAN (m).....	5
Anf. 6 FREDRICK FEDERLEY (c)	5
Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	5
Anf. 8 KARIN GRANBOM ELLISON (fp)	6
Anf. 9 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	7
Anf. 10 EMMA HENRIKSSON (kd).....	8
Anf. 11 JACOB JOHNSON (v)	8
Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	8
Anf. 13 MAX ANDERSSON (mp).....	11
Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	11
Anf. 15 BÖRJE VESTLUND (s)	13
Anf. 16 SOFIA ARKELSTEN (m)	13
Anf. 17 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	14
Anf. 18 VICE ORDFÖRANDEN	16
Anf. 19 CHRISTINA AXELSSON (s).....	16
Anf. 20 FREDRICK FEDERLEY (c)	16
Anf. 21 MARGARETA CEDERFELT (m)	16
Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m).....	17
Anf. 23 VICE ORDFÖRANDEN	18